

به نام خداوند جان و خرد

سبک‌شناسی اشعار

زلالی خوانساری

دکتر یدالله سرمست

انتشارات پرنو

سرشناسه: یدالله سرمست

عنوان و نام پدیدآور: سبک شناسی اشعار زلالی خوانساری: یدالله سرمست.

مشخصات نشر: تهران: واش ۱۴۰۲، ص: ۲۵۸، ۲۱/۵×۱۴/۵ س م

وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه

موضوع: زلالی خوانساری ۱۰۲۵

موضوع: شعر فارسی - نقد و تفسیر

شابک: ۷-۴۶-۷۷۸۷-۶۲۲-۹۷۸

رده بندی کنگره: PIR ۸۱۸۲

رده بندی دیویی: ۸۱۷/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۰۷۷۹۳

انتشارات پرنو

انتشارات پرنو

تهران، خیابان انقلاب، لابی، پلاک ۲۶۶، واحد ۲، تلفن: ۶۶۹۶۹۰۵۵ و ۰۹۱۲۲۹۹۴۰۲۲

Email: parnoupub@yahoo.com

سبک شناسی اشعار زلالی خوانساری

دکتر یدالله سرمست

طراح جلد فاطمه مقدس

لیتوگرافی صدف • چاپ خانه مهارت • صحافی کیمیا

نوبت چاپ اول: ۱۴۰۲ • شمارگان ۳۰۰ نسخه • شماره نشر ۳۲۱

شابک: ۷-۴۶-۷۷۸۷-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۲۳۰۰۰۰ تومان

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شد

فهرست

مقدمه..... ۷

فصل اول: ملاحظات نظری

درآمدی بر سبک و سبک شناسی.....	۹
پیشینه سبک شناسی.....	۱۴
مفاهیم سبک.....	۲۰
شش مفهوم بنیادین در سبک.....	۲۵
ارزش سبک شناسی.....	۳۱
تاریخچه سبک شناسی در ایران.....	۳۲
تقسیم بندی سبک های شعری در ایران.....	۳۷
وضع کلی زبان و ادب فارسی در عصر صفویه.....	۶۴
شاعران دوره زلالی خوانساری (سبک هندی).....	۶۸
معرفی شاعر (زلالی خوانساری).....	۷۳
معرفی نسخه های کلیات زلالی خوانساری.....	۹۲
تأثیر شاعران گذشته بر زلالی خوانساری.....	۹۵
معرفی زلالی خوانساری در تذکره ها.....	۹۹
زلالی و اشعار آئینی.....	۱۰۷
آثار زلالی خوانساری.....	۱۰۸
ارزیابی نسخ مثنوی های زلالی.....	۱۱۵
تأثیر مثنوی های زلالی بر شاعران بعد از او.....	۱۲۷
نظیره سازی.....	۱۳۵
فصل دوم: بررسی آثار زلالی خوانساری.....	۱۳۷

۱۳۸	تعریف شالوده شکنی.....
۱۳۸	آشنایی زدایی و هنجارگریزی در شعر زلالی خوانساری.....
۱۴۴	سبک و فراهنجاری های ادبی در شعر زلالی.....
۱۴۶	انواع تشبیه در شعر زلالی خوانساری.....
۱۴۵	تشبیه حسی.....
۱۵۱	تشبیه مرسل و مؤکد.....
۱۵۴	تشبیه بلیغ.....
۱۶۰	تشبیه وهمی.....
۱۶۱	تشبیه تمثیل.....
۱۶۲	تشبیه تلمیحی.....
۱۶۳	انواع تشبیه از لحاظ شکل.....
۱۶۳	تشبیه ملفوف.....
۱۶۳	تشبیه مفروق.....
۱۶۵	تشبیه جمع.....
۱۶۶	تشبیه مضمحل.....
۱۶۷	تشبیه تفضیلی.....
۱۶۸	تشبیه از دیدگاه وجه شبه.....
۱۶۹	وجه شبه تحقیقی و تخیلی.....
۱۷۰	تشبیه مجمل.....
۱۷۱	تشبیه مفصل.....
۱۷۲	وجه شبه مفرد و متعدد و مرکب.....
۱۷۷	استعاره.....
۱۸۰	استعاره تبعیه.....
۱۸۱	استعاره مصرحه.....
۱۸۴	استعاره مکنیه (بالکنایه).....

تشخیص.....	۱۸۸
مجاز.....	۱۹۰
کنایه.....	۱۹۱
بررسی موسیقی شعر در قصاید زلالی.....	۱۹۶
مجاز.....	۲۰۷
تناقص: (پارادوکس).....	۲۰۸
لف و نشر.....	۲۱۰
تجاهل العارف.....	۲۱۳
سیاقه الاعداد.....	۲۱۴
تقسیم.....	۲۱۴
تنسيق الصفات.....	۲۱۵
جمع.....	۲۱۶
جمع و تقسیم.....	۲۱۷
بازی با شکل حروف.....	۲۱۷
براعت استهلال.....	۲۱۸
ارسال مثل.....	۲۱۹
تجريد.....	۲۱۹
تعقيد.....	۲۲۱
جناس.....	۲۲۳
واج آرایي.....	۲۲۴
تکرار.....	۲۲۵
حُسن تعليل.....	۲۲۵
مبالغه و اغراق.....	۲۲۷
ایهام.....	۲۲۹
تلميح.....	۲۳۰

۲۳۴	مراعات النظیر.....
۲۳۶	تضاد.....
۲۳۷	قصر-حصر.....
۲۳۸	سبک و فراهنجاری زبانی در شعر زلالی خوانساری.....
۲۳۸	اسناد خبری.....
۲۳۹	اسناد حقیقی.....
۲۳۹	اسناد مجازی.....
۲۴۰	احوالات مسند.....
۲۴۸	سبک و فراهنجاری فکری زلالی خوانساری.....
۲۵۶	منابع و مأخذ.....

www.ketab.ir

شیرینی و جذابیت یک زبان، به شناخت عمیق و همه جانبه آن زبان با واقع بینی و احاطه به علوم ادوار مختلف وابسته است، هرچه این شناخت مبتنی بر منابع موثق و معتبرتری باشد، حلاوت آن بیشتر خواهد بود؛ خصوصاً ضرورت این کنکاش در زبان و ادبیات فارسی به مراتب بیشتر است، زیرا گنجینه زبان فارسی فراوان است و زمینه تحقیق و پژوهش در ابعاد گوناگون، بسیار است، این برتری ارزنده، مختص زبان فارسی است که دامنه و قلمرو آن به اقصی نقاط عالم کشیده شده و عاشقان و شیفتگان را سرمستی و شادابی خاصی بخشیده و جرعه نوشان ادب را دریا پیمای عشق ساخته و آن‌ها را شیدای طبیعت و زیباهای بی منتهای خود نموده، به مثابه این بیت:

صفت باده مستان زمن مست مهری

ذوق این می نشناسی به خلد تانچشی

زلالی خوانساری شاعر مثنوی گوی و قصیده سرای اواخر قرن دهم هجری است. او شاعری خوش ذوق و خلاق است که به پیروی از نظامی گنجوی و مولانا شعر می سروده و حتی گاهی از آنان مضمون و مفهوم هایی نیز به امانت گرفته است.

فرهنگ، تاریخ و ادب ایرانی در دوره صفویه، از غنای قابل ملاحظه و متفاوتی برخوردار است. شاهان صفوی با عدم علاقه به شعر عاشقانه و مدحی و حتی اشعار عارفانه، به رواج شعر آیینی پرداختند و این مسأله باعث توجه بسیاری از شاعران به ارائه و انعکاس موضوعات و مضامین شیعی شد.

زلالی نیز از شاعران معروفی است که به تشیع پرداخت و به شکل گسترده‌ای مدح ائمه را در اشعارش رونق داد. این شاعر برجسته و خوش قریحه، در میان عامه مردم چندان شناخته شده نیست.